

Povzetek vsebine:

- zgodba se začne, ko učitelj Lovro Kvas in njegov prijatelj dr. Venclj, jezditata proti gradu v Slemenicah, ker je Lovre dobil službo
- Kvas je primoran nadaljevati pot sam, saj se doktor odpravi po opravkih, ker jezdi zelo zamišljeno zavije iz prave poti in še preden se zave svoje napake je že daleč iz pravšnje poti, zato prosi mimo idočo deklico naj mu pomaga
 - Ta ga privede do odcepa za Slemenice in tam se prvič srečata Kvas in Martinek Spak tako imenovani Deseti brat
- Ta ga popelje do gradu, kjer učitelj spozna svojega učenca, njegovega očeta, mater, sestro-Manico ter soseda Marjana iz Poleska
- Manica je bilo lepo, izobraženo in prijetno dekle, zato je jasno, da se je za njo začel zanimati tudi gospodič Kvas
- Najprej izpove svoja čustva v pismu, ki ga piše prijatelju, šele nato se odloči, da pove še Manici
- Z izpovedjo ugotovi, da so čustva obojestranska, a ker nihče izmed njiju ne želi (Kvas bi izgubil službo,...), da bi se to razmerje razvedelo, se odločita, da bo to njuna skrivnost
- A njun pogovor zasliši Marjan, ki je zaljubljen v Manico in si želeli z njo poročiti
- Marjan se zmeni z Kvasom, naj ga počaka pri Skalah, kjer mu postavi ultimatum, ali izgine iz Slemenic ali pa bo povedal staršem Manice, kaj se dogaja med njim in njeno hčerko
- Ko Kvas odide se prikaže Deseti brat, z Marjanom se stepeta (že prej nista bila v preveč dobrih odnosih)
- Marjan s puško rani Martinka, Martinek pa z kopitom puške zbije Marjana na tla, kjer obleži dokler ga ne najde »pijanček« Dorfek, medtem pa jo Deseti brat ranjen popiha k »vaškemu norčku« Krjavlju
- Martinek prosi Krjavlja naj gre po Lovra, ko ta po dolgem prepričevanju le pride mu Martinek pove zakaj je bil navzkriž z Marjanom
 - Izpoved Desetega brata: Martinek je bil sin Majdelene Strug, ki je bila nečakinja premožnega graščaka; z njo se je iz pohlepa po denarju poročil dr. Peter Kaves (sedaj imenovan kot g. Piškav-oče Marjana), ki jo je potem, ko ni podedovala ničesar preprosto zavrnil in je bila s svojim sinom Martinkom prepuščena usodi
- Vsak dan je Martinku pripovedovala o zahrbtnemu očetu, in tako se je jeza nabirala v mladem Martinku, ki je nato po materini smrti po naključju le spoznal svojega očeta (Petra Kavesa), in ga na podlagi listnic, ki jih je napisala njegova mati izsiljeval
 - Martinek prosi naj preostale listine izroči g. Piškavu
- Lovra obtožijo, da je pretepel Marjana, ker je bila puška njegova in ker ga toliko časa ni bilo doma, hkrati pa ga gospod Benjamin (oče Manice) odpusti ker se je zapletel z njegovo hčerko

- Lovra na poti v zapor, na njegovo žejo pripeljejo do Poseska(kjer je živel dr. Kaves), Lovro mu izroči, listine im mu hkrati pove, da je Martinek smrtno ranjen
- Ko pripeljejo domov Marjana, ga njegov oče (zdravnik), oskrbi, nato se odpravi do Martinka, ko pride nazaj napiše pismo, se poslovijo od sina in odjezdi do Slemenic
- Tam preda pismo in vse listnice gospodu Bojanu, da jih ko se fant pozdravi izroči njemu, in nato odjezdi naznan kam
- Čez nekaj časa se Marjan opomore in se odpravi na Slemenice, kje mu Bojan pokaže pismo, v katerem je bilo zapisano, da je Deseti brat njegov polbrat, da je Kvas njegov bratranec in še mnogo drugih stvari, ki jih je dr. Kaves naredil v svojem življenju
- v pismu je zapisano tudi, da naj Marjan zapusti Lovru Polesek, on pa se naj z denarjem, ki ga je priložil v pismu kupi kakšno drugo parcelo daleč proč od Poleska
- Marjan to naredi, se poroči z dr. Vencljevo hčero in rodi se jima ena hčer
- Čez par let Lovre spet obiše Slemenice se nastani v Polesku in se poroči z Manico

Glavna oseba:

LOVRO KVAS

Lovro Kvas se je rodil v kmečki družini in tako se je moral že v rani mladosti spopadati z revščino. Ker je bil nadpovprečno bister se mu je s pomočjo dobrotnikov uspelo iztrgati iz revnega okolja v katerem je živel in tako se je šolat odšel v mesto. Ker pa Lovro po končanih nižjih šolah ni hotel študirati za duhovnika mu je večina dobrotnikov odtegnila pomoč in zato je moral iti za domačega učitelja. S tem se je le podkrepil njegov čut, da nič ne velja in da ni sam svoj gospod. Kljub temu da ga je družina pri kateri je služboval lepo sprejela se ni mogel znebiti občutka da je odveč, da živi pri tujih ljudeh, sedi za tujo mizo in da je le plačan človek. Ta njegov socialni kompleks pa najbolj pride do izraza, ko se zaljubi v Manico in se zaveda, da je ni vreden, saj ji ne more ponuditi niti strehe nad glavo.

Lik tega junaka nosi tudi mnogo avtobiografskih potez pisatelja, predvsem ko gre za problem tujstva, ki je predstavljen v liku domačega učitelja, kar je tudi Jurčič sam bil.

Mnenje:

Zgodba mi je bila še kar všeč, Tema zgodbe je zanimiva in ne dolgočasna, čeprav če ne bi umrl deseti brat, bi bil konec popoln. Toda kaj moremo tako je življenje in to je zelo realistično, da prej umre berač kot pa premožen človek

Zakaj bi knjigo priporočil sošolcem:

Knjigo bi priporočil sošolcem ker je zelo realistična in nam da lep vpogleda v življenje v starih časih. Pokaže nam kakšna revščina je včasih obstajala in pa nasploh hude čase. Knjiga Deseti Brat je pa tudi prvi slovenski roman, ki je izšel leta 1866